

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

A magyar nemzetgyűlésből.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése —

Budapest, jan. 29.

A nemzetgyűlés mai ülésén, a költségvetés vitája során Pallavicini szólalt fel, aki a kormány politikáját bírálta. Ismertette a forradalom és a Károlyi éra történetét és kijelentette, hogy Károlynak a legjobb barátja volt és tapsolt munkájának, de megvetéssel fordult el tőle, amikor később az országot tönkretette. Beszéde során azt mondta, hogy a nemzet legnehezebb sorsa idején sikerült olyan gyűlötséget teremteni, mely elvakultságában még az ország legnagyobb fiának, Tisza Istvánnak életét is képes volt kioltani.

Bethlen volt az, aki a zavaros idők után megteremtette a kormányzatot. Azóta sok mellékkörülmény igyekezett a kabinet pozícióján egyet-egyet rendíteni. Felekezeti villongások, kávéházi attackok és Márfy esetek fordultak elő, végereedményben azonban mégis bizalom és elismerés illeti meg azt a kormányt, mely rendet tudott és akar fenntartani.

Pallavicini ezután a magyarországi szociáldemokraták és a kormány paktumával foglalkozott és rosszalását fejezte ki, hogy egy magyar párt bolsevistáktól fogad el utasításokat.

Oser Ernő a következő szónok, a szomszéd államok lefegyverkezéséről beszélt. Elmondotta, hogy tudomása szerint a kisentente államai még mindig fegyverkeznek és erre ürügyül azt hozzák fel, hogy Magyarország kényszerül a fegyvertartásra. Kifejtette, hogy Magyarországnak harmincezer katonája, ötszáz gépfegyvere és százöt ágyúja van, míg a kisententének békelettszáma négyszáznolcvan ezer katonára, ezenkívül pedig tizenkétezer gépfegyverrel és hétezer ágyúval rendelkezik.

Anglia népszövetségi delegátusait óvatosságra intik az ígéretéseknél.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, jan. 29.

Lord Grey az angol népszövetségi delegátusok tiszteletére fogadóestélyt rendezett, amelyen a kiküldötteken kívül a politikai élet számos előkelősége résztvett.

Baldwin az estélyen nagyszabású beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy olyan népszövetségre van szükség, mely az összes nagy népet magában foglalja, majd rátért a genfi biztonsági jegyzőkönyv keletkezésének részleteire és céljaira.

Vigyáznunk fogunk — folytatta ezután — hogy az angol delegátusok ne igérjenek olyat, amit később az

Dr. Kraft állapota súlyosbodott.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Bográd, jan. 29.

A politikai stagnáció, amely a beogradi politikai életben egy idő óta uralkodik, el fog tartani a választás napjáig. A politikai hadszíntér most az ország belsejében van és ott mint az eddigi jelentések szólnak, meglehetősen energikus és éles harcok folynak.

A választás után ezek a harcok a parlamentben fognak folytatódni, ha nem is ilyen veszedelmes módon mint most.

A parlamenti politikai életben ma teljes a szünet. A miniszterelnökségen ma délelőtt Pasity miniszterelnök fogadta Sztójadinovity pénzügyminisztert, aki a miniszterelnöknek referált a belacrkvai radikális népgyűlésről, amelyen a kormány képviselőiben résztvett. A miniszterelnök ezután még dr. Wilder államtitkárt fogadta.

A horvát tartományi vezetés likvidálása.

A zágrebi Slobodna Tribuna jelenti jól informált helyről, hogy a belügyminisztérium elrendelte a horvát tartományi főnökség összes irattárainak még a választás előtt Beogradba való szállítását. A belügyminisztérium rendelete szerint a tartományi főnökség likvidálása Beogradban fog megtörténni.

Dr. Kraft állapota súlyosbodott.

Dr. Kraftot, amint jelentettük, a szívai orvítadás után Novivrbaszra vitték egy szanatóriumba,

ahol megoperálták. Az első napokban Kraft állapota jobbra fordult. Ma este azonban olyan hírek jöttek, hogy a súlyosan sérült képviselő állapota rosszabbra fordult. Ugy látszik, sérülései körül komplikációk állhattak be, mert Kraft tegnap óta folyton hány és szemelláthatóan egyre gyöngül.

Akkle Károlyt Mihályt éltették . . .

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 29.

A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága Nagy Vince, Nagy Ernő, Wikler Emil, Ruppert Rezső, Farkas István és Steyer Károly képviselők mentelmi jogát felfüggesztette, mert egy vacsora alkalmával Károlyi Mihályt éltették.

A hat képviselőt bíróság elé állítják.

Koity miniszter rágalmazási pere.

A Pravda néhány hónappal ezelőtt sajtókampányt indított dr. Koity volt közlekedési miniszter ellen, akit különféle visszaélésekkel vádolt meg. Koity ezért rágalmazás miatt perelte a Pravdát. A bíróság ma mondott ítéletet ebben az ügyben és a Pravda szerkesztőjét két havi fogházra és a perköltségek viselésére ítélte.

Radies nem fogadhat ujságírókat.

A zágrebi törvényszék végleg megtiltotta, hogy hírlapírók Radies Sztjepánnal érintkezzenek, mint-hogy ezen az uton hírek kerültek a nyilvánosság elé, amelyek alkalmassak a közhangulat megbolygatására.

A bíróság olyan szigorúan veszi tilalmát, hogy még Radies rokonainak is megtiltották a nyilvánosság részére intézett üzenetek átvételét. Ha Radies mégis vétene ez ellen a tilalom ellen, úgy a vizsgálóbíró megvonja tőle a kétórás fogházi sétaengedélyt.

Torontálmegye likvidálásait nem osszlatják fel a bánsági tanügyi inspektorátusokat.

Becskerekre nem érkezett meg az erre vonatkozó miniszteri rendelet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 30.

A tartományi önkormányzat életbeléptetésével fokozatosan történik azon intézmények feloszlatása, illetve beolvasztása, melyek az új kerületi beosztás folytán feleslegessé válnak.

Az egyik szubotica napilap közlése szerint legközelebb megtörténik a szubotica inspektorátus likvidálása, amelynek hatásköre átszál a kerületi főispán mellett alkalmazott tanügyi referensre. A szubotica inspektorátus hatáskörébe tartozó tanfelügyelőségek feletti felügyelet a

bácskai főispánságra száll át, amely ideiglenesen Szomborban székel, rövidesen azonban Noviszádra költözködik át.

Erdeklődtünk Becskereken a tanügyi inspektorátusnál az iránt, hogy megérkezett-e az inspektorátusok feloszlatására vonatkozó rendelet. Kérdésünkre kijelentették, hogy a tervről hivatalosan tudomásuk nincsen és csak egyes lapjelentésekből tudják, hogy illetékes helyen a hivatalok megszüntetésével, illetve hatáskörük beolvasztásával foglalkoznak. Abban az esetben is, ha az erre vonatkozó rendelet tényleg megjelenik, végrehajtása csak a Bácskában eszközölhető akadálytalanul, mert a beogradi kerület szék-házának felépítéséig és Torontál-Temesmegye likvidálásáig nem igen lehet szó a bánsági inspektorátus feloszlatásáról. Amennyiben az tényleg megtörténik, a bánsági tanfelügyelőségek feletti felügyeletet a főispáni hivatal veszi át, amelyhez a tanügyek intézésére referenseket neveznek ki.

A bánsági helyzet után itélve tehát rövid időn belül semmiestre sem várható a tanügyi inspektorátus likvidálása és az erről elterjedt hírek koraiak.

A Jókai filmek jövedelméből Fesztynének megtölttek egy részt.

Érdekes polgári per a budapesti törvényszéken.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 29.

A budapesti törvényszék polgári tanácsa ma foglalkozott Fesztty Árpádné, a kiváló magyar festőművész özvegyének keresetével, amelyet özvegy Jókai Mórné ellen indított.

Fesztyné a forgalomba hozott Jókai filmek szerzői jövedelméből bizonyos részt követelt, aminek teljesítését Jókai özvegye megtagadta. Jókainé ügyvédje a követelés elutasítását kérte a bíróságtól azzal az indokolással, hogy Fesztynét nem fűzték vérségi kötelek az elhunyt íróhoz másrészt mert Jókai végrendeletében határozottan felemlíti, hogy már életében kielégítette és mert miatta sok keserű napot szenvedett át, kirekeszti az örökségből. Fesztyné ügyvédje ezzel szemben a követelés jogosságának elismerését kívánta, mert a végrendelet — szerrinte — Jókai feleségének terrorja alatt készült.

A bíróság Fesztyné követelését elismerte és kötelezte Jókainé Nagy Bellát, hogy a filmekből eredő jövedelem tíz százalékát a felperesnek juttassa.

Jókainé fellebbezett az ítélet ellen.

Gyermekbűnözők.**Huszdaszor a rendőrségen lopások miatt.**

— A „Torontói” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 30.

Tegnap délelőtt két szakadtruhájú vézna gyereket kísérték a bűnügyi rendőrkapitány elé.

Az egyik tizenkettő elmulott, a másik éppen hogy betöltötte a tizenévet. Iskolába nem járnak vagy talán nem is jártak és naphosszat az utcán esatángolnak, még az állomásán. Az állomás azért tartózkodnak, mert az mindig változatos képet nyújt és elszórakoztat. Vonatok jönnek és indulnak és mozdonyok sietnek kattogva, süstörögve tovább. Olyanok, mint valami álombeli kép, elnyeli őket a messzeség. Ilyenkor a két fiú utánanézett hosszasan és elmerenve és talán el is gondolkozott azon, milyen jó volna utazni az ismeretlen messziség felé, soha meg nem álmódott szép vidékekre, jó emberek közé, ahol nincs bűn és büntetés, ahol nincs rossz-ság, hanem szívet-lelket betöltő szépség és jószág. És aztán, talán eszükbe jutott a saját sorsuk, melynek mindennapiságából kiragadta őket a vonat, a továbbtörő tülekedők zsihvásáros larmája. Este meg, amikor az álmos szürkéség ráborítja fátylát az állomásra és a esend lezáll a sínek birodalmára, a két álmódzó gyerek sápadt remegő arcával kémleli a környéket és reszkető kezekkel dugdossa az idegen tulajdonát, a szentet. A fekete gyémántot, mely az este pirosra izzasztja a penészes pincelakás éhesgyomru rozoga kályháját.

A két szakadt ruhájú emberke áll és hallgatja a vádat, mely szerint nemcsak a vasút szentét szemből, hanem valamelyik szomszéd, szállításra kiterítetett fehérneműt is elvitték.

A két bűnös pedig megszólal és beszél. Keserűen és fájósan hatnak a szavak, ahogy tompán odaütődnek a falhoz és vergődve betöltik a szobát. Mintha két lélek szabadult volna ki börtönéből és esetlenül új, önálló életnek indulna. Nincs célja az életnek — mondja a tizenéves éves — mindegy hogy mit csinálnak velem. A toll egy pillanatra megáll, mintha az élettelen kis acél is megérezné a súlyos szavak fájó igazságát, a tizenéves éves bűnöző keserű életunságát, tervek és célok nélküli sötét jövőjét, mely nem bántja, nem izgatja és nem esalogatja, csak keserű fanyar ízt, csak közömbös szavakat ad szájába.

Már huszdaszor áll a rendőrkapitány előtt és őszinteség nélkül monoton hangon javulást ígér. A fiatal koruk bűnözési krónikájában pedig egy sor fekete betű jelzi az „esetet”.

Az Androlies kémkedési per. Beogradból jelentik: Az Androlies-perben ma folytatták a kihallgatásokat. Androlies Danica ma újlag azt vallotta, hogy minden eddigi vallomását meghamisították. Kihallgatták Mitkovics Iván makedon egyetemi hallgatót és Abdagics muzulmán végzett jogászt, akik mindketten azt mondják, hogy az egész kémkedési per misztifikáció, amelynek semmiféle alapja nincs. A tárgyalás folyik és valószínűleg két nap múlva az ítéletkibírdetésre kerül a per.

Kijelölték a beeskereki választóbizottságok elnökhelyetteseit.**A februári választások technikai előkészületei.**

— A „Torontói” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 30.

Beeskerek város tanácsának határozata alapján tegnap jelölték ki az egyes választási bizottságok elnökhelyetteseit, akik a szavazások alkalmával jelen lesznek a választói helyiségekben. A választói bizottságok elnökeit tudvalevőleg az állami bizottság nevezte ki és a helyi hatóságokra már csak a helyettesek és jegyzőkönyvvezetők kiválasztása maradt. A választási bizottságok tevékenységét, a helyi hatóságok által kijelölt elnökhelyettesekből, jegyzőkönyvvezetők közül és az egyes pártok bizalmiférfiiból fognak állítani.

A tanács határozatának megfelelően az első a) helyiségben (Bogorodicsina-utcai óvodában) Alekszity Bogoljub polgármester (helyettese Grujity Mita könyvelő), az első b) helyiségben (a Silerova és Etvesova utca sarkán lévő állami elemi iskolában) Giffinger Zsigmond városi tanácsnok, az első v) helyiségben (Car Dusanova utcai óvodában) Krizsanov Pája főszámvevő lesz az elnökhelyettes.

A második a) választóhelyiségben, a gimnázium épületében dr. Sztaity Jovan városi főorvos, a második b) helyiségben, a Car Dusanova utcai Gruncity-féle elemi iskolában, Bojanity Szevelozár városi jegyző, a második v) helyiségben, a Car Dusanova utcai Bugarszki-féle elemi iskolában Cvctkov Szevelozár városi pénztárnok az elnökhelyettes.

A harmadik a) szavazóhelyiségben, a Zmaj Jovina utcai óvodában

Rajity Timotie városi tanácsnok, a b) helyiségben, a városháza épületében, Nadaski Gyuro városi főjegyző, a v) helyiségben, a Juranity utcai állami elemi iskolában, Szavin Milutin városgazda az elnökhelyettes.

A negyedik a) választóhelyiségben, az opovai óvodában Kirtyanszki Ljuba árvaanya, a b) helyiségben, az opovai elemi iskolában Katyanszki Márkó városi mérnök és végül a negyedik v) helyiségben, a Pasityeva (Tomasovái) utcai elemi iskolában Vuletin Giga városi jegyző végzi az elnökhelyettesi teendőket.

Mindegyik választóbizottsághoz ezenkívül jegyzőkönyvvezetőt és irnokokat delegálnak, akik kivétel nélkül a városi tisztviselők sorából kerülnek ki.

Az egyes választási bizottságok elnökei (a szavazóhelyiségek sorrendjében) mint már megírtuk, a következők: Dr. Atymovity Miodrag szuboticaei egyetemi tanár, dr. Mijajev Luka beeskereki ügyvéd, dr. Dosen Vojiszlav beeskereki járásbíró, dr. Markovity Csedomir szuboticaei egyetemi tanár, Pavlovity Vojiszlav beeskereki törvényszéki bíró, dr. Gavrilja Emil beeskereki ügyvéd, dr. Gresity Pája beeskereki ügyvéd, Tomity Milán beeskereki gimnáziumi igazgató, Kasanin Radivoj, a beogradai tehnikai fakultás asszisztense, Csabity M. Velja, az első és bányászati minisztérium geológusa dr. Jovanovity Pavle és Nikolity Vlada beogradai vegyész-mérnök.

HIREK

— január 30.

Megszűnt a hajóközlekedés a Dunán. Budapestről jelentik: A Dunán az erős jégzajlás következtében megszűnt a hajóközlekedés.

Papszentelés Beeskereken. A beeskereki plébánia-templomban február 8-ikán, vasárnap, papszentelés lesz, amely ünnepélyes keretek között, fényes egyházi ceremóniák kíséretében folyik le.

Az Ady Társaság kabaréja. A volt Ady Társaság Színházának tagjai tegnap este jól sikerült kabaré-estét rendeztek a Balkán Bioskop színpadán. A közönség, amely zűfolásig megtöltötte a helyiséget, mindvégig nem fogyott ki a nevetésből, amely az ötletesen összeállított műsor nyomán fakadt. Az „Ófelsége szobája” című komédia, amelyben Oláh Jolán elsőrangú alakítást nyújtott Takács János és Hajdu Imre kitünő megjátszásával, valóságos kacagóvihart támasztott a nézőtérre. „Egy pesti utazó ne olvasson francia lapokat” című komédiában Vajda Lajosné, Oláh Jolán, Hajdu Vince, Vajda Lajos, Balás Iván, Wilhelm Béla, Takács János, Frey Maxi, Zeller László, Ágoston Károly és Várady Gizike egyformán kiválóan kacagató játékot és ötletességet produkáltak. A komoly számokból Perity Szóka

elsőrangú énekinterpretálása ragadta tapsra a közönséget. Nagyon tetszett finom ötletével Archiezenko az Öngyilkos című dramolettje, a melyet Balás Imre, Vajda Lajos és Várady Hajnalka vittek diadalra. A fényes táncszámokból, amelyek a műsor erősségét képezték, nagyon tetszett Dimitrievity Milena és Hajdu Vince Tango-milangója és modern schimmije és Dimitrijevity Milena magántánc száma. Bájos volt a négy amerikai kislány szerepében Czinner Annikó, Oláh Jolán, Várady Hajnalka és Várady Gizike, akik partnerükkel, Balás Ivánnal egy fülbemászó muzsikájú énekes-táncos jelenetet mutattak be. Ugyancsak nagyon szép és ügyes volt Czinner Annikó, Erdős Bözsi, Várady Hajnalka, Várady Gizi matróztánc. A közönség mindvégig lelkesen honorálta a szereplők munkáját és vége-hossza nem volt az ujrátzatásoknak. Az összes számok zenei kíséretét Vajda Lajosné zongorán és Vajda Zoltán hegedűn látták el ügyes aláfestéssel. A kabaré rendezését mindenre kiterjedő ötletességgel és ízléssel Juhász Ferenc végezte.

A Magyar-Párt urnája sorrendben a 6-ik.

Bethlen — beteg. Budapestről jelentik: Bethlen István magyar miniszterelnök meghülés következtében könnyebben megbetegedett. Betegsége miatt valószínűleg nem fog résztvenni a népszövetség pénzügyi bizottságának első ülésén.

Uj építész-mérnök. A budapesti műegyetem néhány nappal ezelőtt avatta fel építész-mérnökké városunk szülöttjét, Beck Istvánt, Guttman Margit, férjezett néh. Beck Sándor fiát.

Huszonkilencedszer

ült össze 1919 óta az ententeközi pénzügyi konferencia. Huszonkilencedszer — mondotta a bucsuzásnál Herriot — és mégis majdnem minden megoldás a jövőben fekszik. Huszonkilencedszer mondották el ugyanazon frázisokat, ugyanannyiszor üritették ki záró bankettjeiken Európa boldogságára pezsgős poharaikat és még mindig olyan reménytelen, vigasztalan Európa gazdasági helyzete, mint volt akkor, amikor legelőször összeült ama bizonyos pénzügyi nagytanács, a melytől azt várták, hogy egy legyen szavára aranyak fognak potyogni, ha nem is az égből, de — legalább is Amerikának európai arannyal megtömött sulyos trezorjaiból. És itt a hiba! Európa minden nyomorúságának Amerika a baja. Az az Amerika, amely a nemzetek önrendelkezési jelszavára kéretlenül adta el annakidején a nyakán maradt khakhi uniformisokat, bórumschwungokat, Frommerpisztolyokat, Franciaországnak, Angliának, Amerikának, amely elébb kiszípolozta Európát és elvitte az aranyát, majd később adott neki aranyat és azt megint kamatostól visszakapta borsoszinű uniformisaiért és záp gránátjaiért. Amerika füttyöl az európai konzolidációra, humanitásra, halódó európai gyermekekre: — busines is busines! Másfélmillió halottja volt Angliának és Franciaországnak. És ez a másfél millió hősi halott, akik ezt a mai szép időt és életlehetőséget kiverkedték nekünk — mind amerikai pénzből volt felszerelve. És miután tömegsírjaik fölött Millerand szobrokat emeltetett és Poincaré beszédekkel mondott és Franciaországnak a helyükbe két millió idegen munkást kellett vendégül látnia: még nincs befejezve az ügyük. Angliának és Franciaországnak most esendő aranyban kell megfizetni Amerikának a hősi halottak patronáskáját és bakkansását. Ez a próza! Rettenetesen józan és kiábrándító, hogy a hősiesség pantheonjában a bakkanszállítók végső leszámolása folyik, mint méltó fináléja annak a nagy hangversenynek, amely végül is egész Európát fogja áldozatul követelni az álszentelkedő, képmutató Amerika számára.

A szavazás titkos. Senki se tudhatja, ki hova szavazott.

Uj orvos. Bozsik Tódor a greifwaldi egyetemen orvostudományi doktorátust nyert.

Öngyilkosságot kísérelt meg egy halálraítélt tömeggyilkos. Budapestről jelentik: Molnár Tóth József, a rákosszentmihályi tömeggyilkos, akit tudvalevőleg halálra ítélték, ma engedélyt kért a budapesti ügyészségtől, hogy feleségének levelet írhasson. Amikor az engedély alapján tintát kapott, összetörte az üveget és felvágta a balkarját az ereit. Az öt idejekorán észrevette a halálraítélt cselekedetét és megakadályozta a további sebesítést. Molnár Tóth sérülése könnyebb természetű.

A 6-os számú urna dr. Várady Imre urnája.

A
latsá
hagy
latsá
szin
az el
is fe
mind
den
ségre
A na
latsa
* M
nel
Mid
köles
több
tezik
köles
kerül
szán
urái
moga
mai
amely
tott G
vek
saját
ugyan
épülte
amiko
kisajá
* M
nel
A 16
kezd
Csak
az a h
rült a
még n
szolgá
pedig
herceg
egyik
szágra
városá
freskó
városá
száml
kifizet
rályi h
szerint
ság elő
hogy a
zetni m
végzője
születe
ket, csak
mint ha
szemben
* Ma I
nel a K
* Az ő
Vlastim
mekorvos
gyerszki
tér, a m
8-9-ig é
* Alarco
ban, vasa
órától 9 o
kalomnal
közti kisor
* Ma In
nel a Kom
* Nagy
mihelyt
gyártmány
esemegét.
* Atutal
kek az öss
cokra, val
árnkivitel
pénzügyi
zása alapj
Bank R-T
družna Ban
rek. — Tel

A becskerekai tűzoltótestület mulatsága. A becskerekai tűzoltótestület hagyományos február elsejei mulatságát az idén is megtartja a Kaszinó összes helyiségeiben, melyre az előkészületek nagyjából már be is fejeződtek. A rendezőség, mint minden alkalommal, ezúttal is minden lehetőséget megtesz, hogy a közönségnek kellemes estélyt biztosítson. A nagysikerűnek ígérkező táncmulatság fél kilenc órákor kezdődik.

* Ma Inge Larsen Henny Portenel a Komédiában.

Miért nem kap Románia angol kölcsönt? A Bratianu-kormány már több mint két év óta hiába kísérletezik Angliában megfelelő államkölcsönt felvenni, ez sehogyan sikerül. Az „Economist” legújabb száma végre megírja, hogy a City urai azért húzódnak Romániát támogatni, mert a kormány mind a mai napig sem intézte el azt a pert, amelyet egy angol pénzeszoport indított Galatz városa ellen a vízművek minden kártalanítás nélküli kisajátításáért. A galatzi vízművek ugyanis milliós investíciókkal épültek fel angol kölcsönből és amikor kész volt, a város erőszakkal kisajátította.

* Ma Inge Larsen Henny Portenel a Komédiában.

A főherceg munkadíja. Svédország kezd a rikaságok országa lenni. Csak a napokban járta be a sajtót az a hír, hogy Thorsen Frederik került a kormányelnöki székbe, aki még nem is olyan régen mint cipész szolgálta hazája kézműiparát. Most pedig az történt, hogy Jenő királyi herceg, a király testvére, aki egyik legjobb festőművésze Svédországnak, számlát küldött Stockholm városának a városházán végzett freskófestésért. Valamelyik tulfukar városatyja soknak találta a hercegi számla összegét és keresztülvitte a kifizetés megtagadását. Erre a királyi herceg annak rendje és módja szerint beperelte a várost és a bíróság előtt nem restelte kifejezni, hogy a végzett munkát meg kell fizetni még akkor is, ha a munka elvégzője véletlenül királyi hercegnek született. A munka nem ismer címet, csak munkásokat, ő pedig nem mint herceg, hanem mint festő áll szemben a várossal.

* Ma Inge Larsen Henny Portenel a Komédiában.

* **Az összes gyógytud. orvosa, dr. Vlastimir Ivkovity,** okleveles gyermekorvos, lakik és rendel a Dungserszki-palotában (sörgyár) Buzatér, a nagyhid mellett, délelőtt 8-9-ig és délután 3 és fél órától 5-ig.

* **Alarcos gyermekbál** a Kotárkában, vasárnap, február 1-én d. u. 3 órától 9 óráig tartatik meg, mely alkalommal 4 díj kerül a táncosok közt kisorsolásra. Beléptidij 5 dinár.

* Ma Inge Larsen Henny Portenel a Komédiában.

* **Nagyon meg fogja szeretni,** mihielyt megismeri az Ambrozia gyártmányú „Bonbon á la Vinga” esemegét.

* **Átutalások, hitellevelek és csekkek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árkivitelre kaphatók — a beográdi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

A késedelmesen fizető telefonelőfizetőket kikapcsolják a forgalomból.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 30.

A telefonközpont részéről az elmúlt napokban figyelmeztették az összes telefonelőfizetőket, hogy az 1925. évre szóló első félévi előfizetési díjakat január 26-ikáig mindenki fizesse be, annál is inkább, mert azoknak a telefonját, akik a befizetést elmulasztják, kikapcsolják a forgalomból.

Illetékes helyen érdeklődtünk az ügyben, ahol kijelentették, hogy a központ a fennálló szabályok értelmében járt el. A telefonelőfizetőket, amikor az előfizetők sorába lép-

nek, nyilatkozatot is iratnak alá, amelyben kötelezik magukat, hogy a megállapított díjat mindenkor pontosan fizetik be.

A telefonközpont az előírt szabályok szerint azoknak a telefonját, akik a záros határidőn belül nem fizették be a félévi díjat, egyelőre tíz napra kikapcsolja, ugyanakkor azonban az ilyen esetekről jelentést tesz a postaigazgatóságnak, amelyekkel az előfizetőket szemben, ha kell, bírósági úton is érvényesíti az állam követeléseit, azoknak telefonját azonban, akik a fenti tíz napon belül rendezik ügyüket, újból bekapcsolják a forgalomba és a készülékek leszerelése, vagyis az állomás visszavétele csak azoknál történik meg, akik február ötödikéig sem egyenlítették ki tartozásukat.

Kép a Hortobágyról.

A Hortobágy romantikájának alkonya.

A szívélyes debreceni polgármester a nevezetesebb bel- és külföldi vendégeit még négyes fogaton szokta a Hortobágyra vinni, hogy élvezhessék a nomád pásztorélet utolsó képét és a délibáb esalóka költészetét. De a gulyának, ménesnek, számadójuhásznak és társaiknak a novellisztikus kék gatyával, nagykarimájú kalappal és karikás ostorral együtt meg vannak számlálva napjai. Ma már nem a vénnek tanácsára keresik a gelice-tóvis és az árvasalán növése után a vizet, hanem ártézi furó fakasztja a bő forrást, az Eötvös-féle esavaringával kutatják a földgázt és a petróleumot s a Tiszából szivattyúzzák a vizet a legújabb felállított nagy-szerű halastavak esatornarendszerébe. Amulva látja az ember, hogy a Hortobágyra vasút, vizs, a pusztai esárdában telefon, képeslevelező-lap, autogrammalbum s a pusztai dalnok, az öreg Rimóczi nemesak a régi nótákat játssza hegedűjén, hanem a legújabb pesti műdalokat is. Hortobágyon a mátai pusztán zongora van 1500 kötetes könyvtár és több állandóan járó irodalmi meg-tudományos folyóirat.

Valamikor a tájon erdőségek s falyak terültek el. A debreceni muzeum igazgatója őskori, népvándor-láskori és árpádkori templomokat ásott ki. De az emberi településeket kiirtotta a török, a Tiszaszabályozás-sal pedig elvonult a víz, a vízzel a tenyészet s átvette az uralmat a homok s a pusztai szél.

Most azonban mindez visszatérőben van. Legelőszőr eke alá fogtak jó részét. Akácokat ültettek s egész „kiserdők” keletkeztek. Most már a víz korszaka is közeledik. Ártézi kutja gyógyhatású, olyannyira, hogy fürdőtelepet szántak melléje. A Hortobágy számottévo részén halastó alakult, mely 4000 holdat borít el vízzel. Ez a világ legterméke-nyebb haltelepei közé tartozik, mert körülbelül három métermázsza halat termel holdanként. Azonkívül vízzel öntözi a Hortobágyot s kimossa a szikes talajt s ezzel mind újabb és újabb területeket varázsol át dusan termő földékké. A víz nyomán visszatér a tenyészet, a viziszárnyasok tizezrei vernek új tanyát, megváltozik az éghajlat, időjárás, megindul egy új élet.

El lehetünk rá készülve, hogy egy-két évtized múlva a belterjes gazdálkodás folytán Székács-buza nő

majd a szikfü helyén, az egykori naptól égett mezőt esatornáknak füg-gellenitik az időjárás szeszélyeitől. fák és házak népesítik be a pusztaságot s Hortobágy lesz Magyarország legszebb csodakertje.

Monarchista-puccstól félnek az osztrák szociálisták.

A bécsi Arbeiter Zeitung teleplezése.

Bécs, jan. 29.

Az osztrák külügyi bizottság leg-utóbbi ülésén dr. Deutsch szociál-demokrata képviselő hosszabb be-szédben foglalkozott azzal, hogy új legitimista puccs van készülöben és osztrák és magyar legitimisták és monarchisták már huzamosabb ideje folytatnak titkos tárgyalásokat egy Habsburg-restauráció érde-kében. Szinte kiegészítéül dr. Deutsch képviselő beszédére, az Arbeiter Zeitung, a szociáldemokrata-párt organuma mai számában fel-tűnést keltő cikkben foglalkozik a legitimista propagandával és egy meglehetősen fantasztikus történe-tat látal föl.

December közepén — írja a lap — a magyar legitimisták két kikül-döttje: gróf Cziráky Antal és gróf Sigray Antal, akiknek a nevei az előző Habsburg-puccskísérletekből már eléggé ismertek, Bécsbe érkeztek. Itt hosszasan tanácskoztak ismert osztrák monarchistákkal, a kik magyarországi barátaiknak egy jegyzéket nyújtottak át, amely a császárhü osztrák tisztek névsorát tartalmazta s kikerült közudomásu, hogy rájuk biztosan lehet számítani egy puccs esetén. A magyar grófok megszerezték még egy másik listát is, amely azoknak a csapattesteknek és formációknak az összeállítását tartalmazza, amelyeket meg lehet nyerni az eszmének, ha az idő elér-kezett. A jegyzékbe általában csak azokat vették fel, akik tagjai a „Wehrbündler” nevű osztrák kato-nai keresztényszociálista szervezet-nek. Akadt egy tényleges osztrák kapitány, aki hajlandónak mutatko-zott a bécsi telefonközpontot meg-szállani, ha erre szükség lesz. Meg-említi még az Arbeiter Zeitung, hogy a magyar grófok nemesak a hadsereg iránt érdeklődtek, hanem a vasutasok felfogását is alaposan tanulmányozták. Súlyos vádat emel a lap Lehoczky magyar tábornok

ellen, aki a bécsi magyar követség-nél teljesít szolgálatot és aki kész-nek mutatkozott ellátni a kurirszol-gálatot az osztrák és magyar monarchisták között. Ugyanevak csatlako-zott a puccskísérletezőkhöz Langen-hahn német nemzeti képviselő, egy Radies Vendel nevű magyar állam-polgár, aki a külügyminisztérium-ban mint magyar tolmács működik. A magyar és osztrák monarchisták megállapodásaikba bizonyos tele-fonszámokat is bevezettek, amelyek a segítségével az összeköttetéseket lebonyolíthatják. A telefonoknak a tulajdonosai Montenegro Alfréd és Lichtenstein János herceg. A lap rámutat arra, hogy Sigray és Cziráky grófok, valamint az osztrák monarchisták ügynökei minden aka-dály nélkül folytathatnak Habs-burg-propagandát a Burgenlandban és felhívja a kormány figyelmét, hogy ne késlekedjék a megtorló in-tézkedésekkel.

A cikk nagy feltűnést keltett és Schager osztrálfőnök, a bécsi monarchisták ismert vezére határozot-tan megcáfolja a vádakat és kije-lenti, hogy az osztrákoknak nincsen szükségük titkos propagandára, mert meggyőződése szerint legális úton is elérhetik céljukat. A rendőr-ség hivatalos kommunikéjében szin-tén cáfolja a lap híréit és azt fan-tasztikusnak minősíti. Politikai kö-rökben mindazonáltal nagy feltűnést keltett az állítólagos monarchista puccs teleplezése.

TÖZSDE

Január 29.

Begrád. (Zárlat.) London 294-57. Páris 333. Milánó 256. Newyork 61-40. Genf 1185. Prága 182-25. Budapest 0858. Bécs 0886. Bukarest 32-25.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 123-50. Newyork 518 és egyenlead. Milánó 2116-25. Prága 1542-50. Wien 73. Varsó 99-75. Szófia 377-50. Bukarest 272-50. Beográd 847-50. London 2484. Páris 2805.

Budapest. (Zárlat.) Szokol 2123—2143. dinár 1155—1175. dollár 71540—72120. Páris, francia frank 3903—3923. Bukarest. lei 371—376. lira 2978—3008. Wien, osztrák korona 10140—10190. Beográd 1175—1181. Milánó 2998—3014. Prága 2143—2145.

Most jelent meg a

„Világszerilem”

második és harmadik része.

Ára 30 Dinár.

Hogy mindenkinek megkönnyítsem a „Világszerilem” 1910-ben megjelent első része óta kiadott munkáimnak a megszerzését, lényegesen redukálom a bolti árakat.

A következő munkákat bocsátom redukált áron a közönség rendelkezésére:

Megismerés	— — —	új ára 12 Din
Das Deutschtum	— — —	6
Az asszony	— — —	10
Megszólal a Történelem	— — —	12
A Test	— — —	12
Szerilem (A hang, A visszhang)	— — —	36
Isten népe	— — —	6

Megrendelhető az érték és a portó beküldése mellett nálam Veliki Becskerek, Nemanjina u. 7., vagy bármelyik könyvkereskedésben. 2474

Aszlányi Dezső.

A Komédiában Inge Garsen

péntek, január 30 án 7 és 9 órakor

megható dráma 6 felvonásban.
HENNY FORTEN a főszerepben.

Jegyek elővételben kizárólag a mozi nappali pénztáránál.

Jön! Cirkuszvár Jön!
Xenia Desni-vel.
Szenzációs cirkuszatrakció!

Magyar választók!

6. urnába dobjátok golyókat!

Listavezető:

Dr. Várady Imre.

Járási jelöltek:

Alibunár: Dr. Végh Lajos, ügyvéd. Helyettese: Dr. Kuszing János, orvos.

Velikibeeskerek város: Dr. Gráber László, ügyvéd. Helyettese: Pálffy János, kisgazda.

Velikibeeskerek járás: Tóth Ferenc, fazekas. Helyettese: Dániel Ádám, kereskedő.

Velikakikindai járás: Marton Andor, szövetkezeti igazgató. Helyettese: Mészáros József, iparos.

Jasatomityi (módosi) járás: Marton Andor, szövetkezeti igazgató. Helyettese: Mészáros József, iparos.

Novibeeszei járás: Tóth Ferenc, fazekas. Helyettese: Dániel Ádám, kereskedő.

Novakanjizsai járás: Dr. Gráber László, ügyvéd. Helyettese: Pálffy János, kisgazda.

Ferenc József és Ferenc Ferdinánd konfliktusai.

Bécs, jan. 29.

A háború előtti évek krónikájából, mikor Európa egész viharfelhőkbe volt borulva, érdekes visszaemlékezéseket elevenít fel az akkori idők udvari eseményeinek egyik szereplő tényezője. A visszaemlékezésekről a következő, bennünket is érdeklő adatokat közöljük:

Ferenc Ferdinánd, a néhai meggyilkolt trónörökös és Ferenc József között a 90-es években éleződött ki a viszony és rendkívül elhidegült. Az a módor, amellyel a trónörökös kívánságait keresztülvinni igyekezett, nem tetszett Ferenc Józsefnek és ettől kezdve érintkezésük teljesen nélkülözött minden bensőséget. A mikor a trónörökös elhatározta, hogy feleségül veszi Izabella főhercegnő udvarhölgyét, chotkovai és wognini Choteh Mária Zsófia grófnót, Ferenc József a házasság ellen a legerélyesebben tiltakozott és ezzel még inkább feszülttette a viszonyt a volt trónörökösrel. Több mint egy évig harcolt a trónörökös a császár beleegyezéséért, s sokáig tartott a vita körül, amelyet esküvel kellett megtennie Ferenc Ferdinándnak, elismerve, hogy a házasság morgantikus házasság és hogy gyermekei sem a Habsburg-ház öröklés rendjébe, sem a trónöröklés jogába nem kapcsolódhatnak bele. Különösen a fogadalom utolsó pontjába egyezett bele nehezen a volt trónörökös, a mely pontban arra kellett fogadalmat tennie, hogy soha nem fogja megkísérelni a lemondás jogerejének megváltoztatását s semmiféle közvetett uton nem fog arra törekedni, hogy azt gyengítse, vagy megváltoztassa.

Ez a nyilatkozat, amelyet 1900 ju-

nus 28-ikán a császári ház minden tagjának jelenlétében az egész udvar előtt és körülbelül száz osztrák és magyar titkos tanácsos előtt kellett a trónörökösnek megtennie, s amit később Magyarországon törvénybe is iktattak, áttörhetetlen falat emelt a császár és a trónörökös között és ez okozta, hogy a főherceg szolgálati ügyeken kívül soha kihallgatásra nem jelentkezett és ha csak tehette, elkerülte Schönbrunn. Ferenc József és a trónörökös véleményei nemesak a bel- és külpolitikai kérdésekben voltak teljesen ellentétesek, hanem még inkább szembenállóak voltak a hadsereg kérdésében. A trónörökös a hadsereg hatalmának kiépítését a parlament akarata ellenére is hajlandó volt keresztülvinni. Ferenc József azonban az előrehaladott kora megfontoltságával mindinkább az engedékenység felé hajlott. Ez az ellentét a legélesebben 1911-ben mutatkozott meg, amikor a magyar parlamentben a Justh-párti ellenzék ismert támadásait intézte a véderőtörvény ellen s a magyar honvédség számára külön előnyöket kívánt. A hadügy-miniszter akkor Schönauich volt, aki azt az álláspontot képviselte, hogy a véderőtörvény gyors megszavaztatása érdekében kisebb koncessziókat lehet tenni a Khuen-Héderváry-kormány-nak. Ferenc Ferdinánd ez ellen a leghevesebben tiltakozott.

Ekkor történt, hogy Ferenc József Ischlbe hívatta Hazai Samu honvédelmi minisztert, hogy megtudja, milyen engedmények volnának azok, amelyekkel a Héderváry-kormány helyzetén könnyíteni lehetne. Hazainak ez a kihallgatása a legnagyobb titokban történt. Civilben kellett kihallgatásra mennie, ahol két órán át informálta az uralkodót a magyar belpolitikai helyzetéről. Akkor egy kis érdekes incidense is volt a honvédelmi miniszternek. — Ferenc József ugyanis a kihallgatás napján Gmundenben kirándulást tett, ahonnan visszatérve, fogadtatására az ischli pályaudvaron sokan jelentek meg az udvari váróterem előtt és egy civilruhás lehetetlenül gyűrött panamakalapos férfiúnak összeütközése támadt egy tulbuzgó osztrák esendőrrel, aki rákiáltott, hogy hátrább innen, itt nem lehet állni. Szó szót követett, a vége az lett, hogy az illetőt igazolásra szólították fel, ahol kitünt, hogy Hazai Samu magyar honvédelmi miniszter volt, kitől természetesen a legnagyobb tisztelettel kértek bocsánatot a kellemetlen félreértésért.

Az uralkodó vonata berobogott és a rá várakozók csoportja előtt elhaladva, barátságosan integetett Hazainak. Ekkor tudták meg a pályaudvaron, hogy Hazai Ischlben van és a nagy titokban tartott audienca már meg is történt. Természetesen a kihallgatás megtörténtéről nyomban távirati tudósítások mentek Budapestre, ahol Hazai megérkezését már a pályaudvaron egész intervjú-offenzívával várták.

TEÁSKANNIA
„tartalomdus”
AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Igy tudta meg Ferenc Ferdinánd is, hogy az ő álláspontja ellenére az uralkodó tárgyalásokat kezdett a véderőtörvény koncesszióinak tárgyában és amint akkor udvari körökből kiszivárgott, heves szemrehányásokat tettek az uralkodónak engedékenységére való hajlandóságáért.

GYERMEKBÁL.

Folyó évi február 1-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a Keller-féle vendéglőben (Beogradzka [Écskai] utca) gyermekbál lesz, este 8 órától kezdve pedig felnőttek részére tánc. Jó ételekről és italokról gondoskodik és számos látogatást kér Gaizta Károly, vendéglős.

Egy jól

butorozott szobát

urihölgynek (angol tanítónő) keresek a város központjában.
200 Bővebbet a kiadóban.

3 benzinmotor

(Cormick) eladó.

Egyik morzsoló és a másik kettő favigó. Bővebbet Miles Markov, 199 Beogradzka (Écskai) utca 18.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beeskerek, Etvesova u. 5

Tűzifa

I. rendű bükkhasáb, kenyszereladás folytán beszerzési áron eladó

Forrai Péter kereskedőnél és az aradáci vasuti sorompónál.

Br. 162. s. i. 1923.

208

Objava dražbe.

Novobečejski kr. sreski sud sa rešenjem br. 1718/923. u korist Samu Kraus iz Nov. Bečeja, protiv Rade i Velinke Blažina iz Kumana, radi ostanaka glavnice od 3039 Din i pripadaka, odredio je sudsku prodaju na uzaložena 2 konja, 1 kola, polak jedne sejačice, 6 m žita, 1 šivaču mašinu i razno pokućstvo, u proceni od 15 400 Din.

Radi sprovađanja te prodaje zakazujem dan za 3. marta 1925. g. u 9 sati pre podne, a mesto stan duznaka ili opšt. kuću u Kumana.

U Novom Bečeju, 24. januara 1925. g.

Stevan Ranković
kr. sreski suds. izvršitelj.

Br. 10. s. i. 1924

214

Objava dražbe.

Na osnovu rešenja novobečejskog sreskog suda broj 2189/1924 odredjena je sudska prodaja na uzaložena i u dinara 13.800 procenjenog 46 komada ovaca, u korist Ilija Radišić protiv Save Ičurupa i drug radi namirenja 2300 dinara glavnice i pripadaka.

Radi sprovađanja te prodaje zakazujem dan za 9. marta t. g. u 8. sati pre podne a mesto opšt. kuću u Melenci.

Novi Bečej, 27. januara 1925.

Stevan Ranković,
kr. sr. sudski izvršitelj.

Cselédbál

vasárnap este 9 órai kezdettel a Kotárkában